

EGRI PÓSTA.

HETILAP.

EGYSZERSMIND A HEVESMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési díj: egészévre 5 frt — kr o. é.
" " félévre 2 " 50 " " "
" " negyedévre 1 " 30 " " "
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetéseket elfogad

EGERBEN a kiadó-szerkesztőség (Széchenyi utca 168. szám, az irgalmasság névelőjével szemben), az érs. lyc. nyomda irodája, Jentsch G. könyvkészlete (czukor utca), a volt kiadó Ceisler Lajos (haltér 239. sz.) Fruenkl B. Miskolczon, Poplan E. Gyöngyösön, — és minden cs. k. postahivatal.

Hirdetésekkért

fizetetik minden háromszor használt sorhely után 6, másodszori közzétételknél 5, harmadszorinál 4 kr.; azonfelül bélyegadó fejében minden hirdetéstől 30 kr o. é.

I. évi folyam.

30. szám.

Augustus 10-én 862.

Nagyságos és főtisztelendő

FERENCZY JÓZSEF

battai apát, egri főszékes egyházi olvasó kanonok, 59 éves áldozár, a fő-egyházmegeye idősbje aug. 7-én 1862, életének 83. évében elhunyt az Urban.

Az egri egyházi főmegeye egéről ismét egy fényes csillag tűnt le; egy fényes csillag, melynek nyolczvanhárom évre terjedett pályáját ritka ére-nyek s ernyedetlen fáradsággal szerzett fényes érdemek jelölik. Főtisztelendő **Ferenczy József**, az egri főkáptalan olvasó kanonoka s apátja, az egri főmegeye Nestora, folyó hó 7-kén reggeli 4 órakor örök létre szenderült. Az üdvözült, kit még nem oly rég csaknem az egész egri megeye, mint kedves emlékeztető tanítóját tisztelt, s kinek tanítványai közül többen az egyházi méltóság legfőbb fokára, püspöki székre emelkedtek, született 1780. s tanuló pályáját részint Miskolczon, részint Egerben végezvén, s a halhatatlan emlékeztető Eszterházy Károly, egri püspök által a megeybe föl-vétetvén, 1803-ban áldozó pappá szenteltetett. Papi pályáján néhány évig mint segédlelkész, néhányig megint mint balmazújvárosi lelkész, de nagyobb-részt mint tanár, igénytelen lélekkel, de mindenkor lankadatlan buzgalommal működött, — kenetteljes egyházi szónoklatait, melyekre terhes tanári pá-lyáján is gyakrabban s örömmel vállalkozott, néhai hallgatói még ma is emlegetik; — míg végre az egy-házi élet minden ágaiban szerzett bokros érdemei-nél fogva, az összes megeyei papság közörmére az egri székes káptalanban előbb ugyan tiszteletbeli, később pedig valóságos kanonokká neveztetett. A szelid lelkű, nemes keblű, s tiszta jellemű főpap, már mint kanonok, több évekig, mint az egri érseki lyc-eum igazgatója, a nem csekélyebb bölcseséggel, mint szelidséggel párosult erélylyel kormányzott ta-nuló ifjúság s a hálás szülők tiszteletének és szere-tetének tárgya lévén, csaknem folytonos imázásban s olvasgatásban tölté napjait. Nem jelent meg be-esesebb irodalmi mű, melyet mint a nemzeti iroda-lom lelkes pártolója, részint saját könyvtára gyara-pítására, részint környezetének szellemi élvezetére meg nem szerzett; s alig pendített meg jótékony cél, melyre készséggel s egész örömmel nem áldo-zott. Buzgó vallásos érzelméről, s forró hazaszere-tetéről bizonyosságot tehetnek azok, kik közelében éltek, vagy vele érintkezésbe jöttek; együtt örült ö-velünk, midőn derült, s együtt búsongott, midőn az édes haza ege beborult. Elvesztését legmélyebben fájlalja azon nemes család, melynek ő hosszú évek során támasza, atyja volt; de fájlalják sok mások is, kik bőkezűségének s szíves magyar vendégszeretetének áldásait élvezék; fájlalják számos szegények, kik jótékonyágában mindenkor bőven részesültek. Ám örül az ég, melynek népessége egy tiszta lélekkel gyarapodott. Áldott legyen emlékezte, béke po-raira!!!

KÖZÜGYEK.

Pest-Miskolczi vasut.

I.

Most vagy soha.

Nem vagyunk barátai a nagy szavaknak, de ezúttal megengedi a szíves olvasó, hogy minden le-hető hangon szeretnénk harangozni, hogy észre ve-gye mindenki, mi nagy dolog, mi élet-kérdésről van szó megeyünkben!

Igen uraim, most vagy soha! — Most, vagy lesz vasutja megeyénk két sziv-erének Gyön-gyös és Egernek, v a g y s o h a! — Avagy kételkedik-e valaki abban, ha hogy midőn Pest — Miskolcz-al egyenes vonalban összeköttetik és ezen öss-veköttési vonal Gyöngyös és Egertől 2—3 mértföld-nyire fog kitzitetni és megépíteni, hogy akkor em-ber-élet ideje alatt parallel vonal fogna épülhetni olyan, mely csak e két város kedveért egyenesen azokon keresztül vezetessék! Ez esetben nem ma-rad egyéb, mint a szárny-vonal, omnibus, s t. effele, mi személy-szállításnál csak eljárhat, de egyéb for-galomnál soha többé e két város kereskedelmi pi-acz, vagy gyűlpont nem lesz, hanem lehet azzá végre, valahára, több évtized mulva a hozzá legközelebb fekvő vasuti állomás-hely.

Hogy azonban ily állomás-helyek minőképén alakulnak városokká, nagy piacokká, azt a combi-natiók meddő meséiben igen, de valóságban épen ellenkezőképen tapasztaljuk. Nem külföldről, ha-zánkról szólunk. Ott van például Czegléd, a hazá-ban legtöbb vasut-vonal kiinduló pontja; s vajjon hal-lott-e valaki czeglédi gabona-árakat, vagy lett-e azóta Czegléd az, mi Győr, Baja, Kecskemét, Szeged, Gyöngyös, Eger sat.

Boldogabb körülmények között is évtizedek kellene ily alakuláshoz! — s akkor is a már létező virágzó városok sülyedése az ár, melyen amazok emelkedni kezdenek.

Most vagy soha! — Eger és Gyöngyös most, vagy soha lesz az egyenes vonalba úgy bele von-ható, hogy a vasut közvetlen érintse, hogy a város szélén álló indóháza legyen.

Akarnunk kell, de erősen akarni, s áldoznunk, hogy kivihassuk e vonal életbelépését, s Gyön-gyösnek timsós fürdőjénél lesz pompás indóháza s a hatvani hóstyán, vagy a vásártéren foghat pom-pázni az egri indóház! —

Első tekintetre tán meglepő e tervezet, tán nem is hiszi a szíves olvasó, hogy valóságot beszé-lünk, pedig újra kijelentjük: hogy akarnunk kell csak, de erősen akarnunk, s áldoznunk tehetségünk szerint s e két indóház pár év alatt diszlenni fog.

Csak igen rövid ideje még annak, hogy a Szent István közsén-bánya-társulat alakult; alig hallottuk nesztét, hírtét, kevés szó, de annál több és hatályo-sabb tett! S ime e társulat erős életének óriási je-leit adta. Kitzítte czélul, hogy kimerithetlen közsén-bányájához vasutat vezet s kitzított czélja nem pusztá-hir többé: mert a tények beszélnek, s tény az, hogy Pestről ki Hatvanig, már ki is van tü-z-ve a vonal!

Pestről a kálváriától indulva, Gödöllőig látjuk majd jobbra, majd balra a fehér oszlopokat, melyek e vonal irányát jelezik; Gödöllőn, a város Pest felé néző oldalán van a kálváriával szemben az indóház helye, s innen a Besnyő felé vezető országoton egyenes irányt véve, Aszód innesső végén bukkan elő a vonalozást jelező oszlop, honnét Hatvanig egyenes zsinór-vonalban látjuk haladni a Zagyva partjáiig, a hatvani állomás kitzított helyéig; innét

balra fordul, s a Zagyvának jobb partján maradvá halad Sz. Jakabig, holott is áthidaltatik a Zagyva, — inmentul Pásztóig a balparton halad s így tovább Losonczig!

Kétséget nem szenved, hogy ha e vonal kiépül, — mint reménylenünk teljes okaink vannak — Hatvantól fog Miskolczig a milyen olyan, és a mi-akor akkor egyenes vonal építettni, sőt van okunk hinni, hogy ama vonal a legolcsóbb építkezést biz-tosító lapon fog vezettni, s Gyöngyösnek marad legközelebbi állomása Hatvan, vagy Kápolna; Egernek meg épen F. Abony, ha nem Szemere vagy Farnos.

Ez a baj, ettől kell tartanunk, erről kell tenni! — e végett emeljük gyöngye szavunkat újra meg újra e tárgyban.

Nem csak Gyöngyös és Eger polgárai, hanem az összes megeye érdekelve van e ponton; nem csak e két város lakói, hanem mindazok, kik vesznek ad-nak e két város piacán, érdekelve vannak, mert ha e két piac meg szűnik — pedig ha a vasut mellőzi őket, okvetlen megszűnnek lenni tekintet érdemlő piac, — kérdés: támad-e helyette megeyünkben má-sik két oly pont, mely körébe vonja azon forgalmat, melyet e két viruló kedves városunk biztosított eddig-elé megeyebeliainknek? — Kérdés: nem fog-e távo-labb, a megeyén kívül, — egyfelől lejjebb, másfelől fel-jebb — összpontosulni, vagyis eloszlan az, minek meg-szerzését mindenki szeretné!

Bizvást tehetünk lépéseket czélunk elérésére, mert az országos combinatio körén belül cselek-szünk, a midőn Gyöngyös-Eger felé kívánjuk a vona-lat huzatni, — mert az országos vonalzásnál fő dolog, mi tekintetbe jő, az, hogy legyen a fő vonal minél egyenesebb — s érintsen minél több népes várost!

Azért tehát kövessünk el mindent, a szép szó-tól az erőteljes tettig, hogy megeyei piacaink vasu-tat kapjanak!

Hogy mit tegyünk? az már más kérdés, melyre igénytelen nézeteinket a jövő czikkben fogjuk el-mondani; legyen elég ezúttal figyelmeztettnünk arra, hogy nincs elmulasztani való időnk, s nem szabad halasztanunk, elodáznunk ez ügyet, mert míg delibe-rálgatunk, könnyen má s határoz, s akkor okvetlen magunk leszünk okai, ha a silt galamb nem röptül szánkba. *Visontai.*

(Folytatjuk).

Egri takarékpénztári dolgok.

Az egri takarékpénztár, mely 1846, augustus 2-kán Heves s K.-Szolnok törv. egy. vármegyék pártfogása alatt megnyitattat, a röviden rákövetke-zett viharokat szilárdan kiállotta, mi már magában eléggé bizonyítja: hogy ügyeit pontos, tiszta és szak-értő kezek vezették; azért hatása, értéke és a köz-bizodalom iránta folyvást növekedett. De e szavak-nál inkább beszél azon tény: hogy a 400, száz fo-rintos részvényre alapított intézetnek, 12 év lefor-gása után 1858-ban, vagyoni állása 228,157 p. frtra, évi forgalma 500,000 p. frtra emelkedett.

F. év jun. 22. a t. pénztári közgyűlés tisztvá-lasztási napul augustus 3-kát tűzte ki; a pályázási folyamodványok beadására pedig határnapul julius 20-ikát. A megválasztandó tisztviselők czime és fi-zetése ekkép állapított meg: a társulat ügyveze-tője 600 frt, pénztárnoka 500, ellenőre 400 frt évi díjt huzand, biztosítékul két annyi összeg letétele mellett, és egy írni ki állomás 200 frttal. De egy-szersmind új szabvány hozatott, mely szerint: „azon részvények, melyek julius 28-áig má-sokra szabály szerint átiratnak, a vá-lasztásnál szavazattal birandnak;“ a

Teljes számú példányokkal még folyvást szolgálhatunk.

...ot napon túl átirottak pedig érvényesek ugyan, de szavazni nem fognak.

Ezek után csak számokat és tényeket mondunk el:

Az aug. 3-ikán megtartott tisztújításnál szavazott összesen 284 részvény ekkép: Ügyvezetésre Vavrik Endre 174

„ Kósa György 110 szavaz. nyert. Megválasztott az első 64 többséggel... Pénztárnokságra: Kósa György... 127, Korponay György 154, Bárdos 2 szavazatot kapott. Megválasztott a középső 27 többséggel. Az ellenőrségre: Bárdos György... 8 — Nagyfejeő Mátyás 118 — Mlakker Antal 10 — Steinhauer Antal... 141 — Végh József 7 szavazatot nyertek. Megválasztott: Steinhauer Antal. Irnok közakarattal Bárdos György lett.

A pénztár s hivatalos iratainak átvételét pedig választmány eszközölné, mely Babics István elnöke alatt következő tagokból áll: Nánásy Mihály, Schaffner János, Mártonffy Károly, Szalay József, Alexy Mihály, Fülöp József, Knézsik István, Ürményi Antal, Csiky Sándor, Úry József.

Mi ohajtjuk: hogy az egri takarékpénztár valamint eddig, úgy ezután is virágozzék és a közbizalomra, melyet kivívott, mindig méltó legyen! Y.

A nőnevelésről,

tekintettel

az angol kisasszonyok egri leány-növeldejére.

Az angol kisasszonyok egri növeldejében a mult hó utolsó s a folyó hó első napjain tartott vizsgákból alkalmat veszek némely eszmétöredékeket közleni a nőnevelésről, különös tekintettel az egri leány-növeldejére, hogy kitűnjék, mennyire felel meg intézetünkben az eszmének a valóság; oly tényező-e a köznevelésre nézve ez intézet, mint a minőnek azt magas rendeltetése kívánja; nyilvánul-e iránta oly figyelem a közönség részéről, mint azt egy ily növelde, ha czéljának megfelel, érdemi; s ha nem nyilvánul, miben rejlenek annak okai. Ezekre nézve némi tájékoztatás és figyelem-gerjesztés akar ez igénytelen sorok czélja lenni.

Már megszokták némelyek ilyes intézetekben a kövizsgákat csupán ünnepléses tüntetéseknek tartani, s a felületesen gondolkodók nem tulajdonítanak azoknak nagyobb jelentőséget, s nem következtetnek azokból az intézet életrealóságára. A mely intézetben az ünnepléses vizsga csak előre kiszámított s kiesínált fényes ámitás, méltán esik az megrovás alá; de a hol az egész évi tanuláshoz dióhéjban oly organicus épségű eredményt állítja elé, mely nem hagyja figyelem nélkül a tantárgyak semmi lényegesebb részeit: ott a figyelmes vizsgáló örömmel fogja igazolva látni valamint a tanításban fáradozóknak képességét és szorgalmát, egy a növeldekek előmenetét is. És így a minden évi megszokás sem von le semmit a kövizsga becséből; olybá tekinthető ez, mint az aratás, mely bár minden évben ismétlődik, még sem veszt el érdekét a gazdára nézve, főképp ha az ég megáldja jószándéku munkásságát.

Igaz, a növeldekben a kövizsgák főleg a tanulás tárgyaira vonatkoznak, a nevelés eredményéről majd az élet fog adni későbbben próbatételt; de más részt az is igaz, hogy a helyesen intézett tanulás mellett beszívott jó elvek mindig biztosabb eredményt nyújtanak a jövődjébe jobb kifejléshez.

A mi az ily növeldeknél legelőször felébreszti a gondolkodó ember figyelmét, az azon kizárólagos elhatározottság, melynél fogva az intézet növelő és tanító tagjai, lemondván a világi szórakozásnak az életben ezer felé szaggató igényeiről, tehetségüket, gondjaikat s teljes figyelmüket egészen hivatásuknak szentelhetik; s a testületi közreműködés felfokozott mérvben hozhat elé kevés idő alatt oly eredményt, minőt egyes nevelőnők, vagy főképp sok gonddal terhelt szülőnek minden megfeszített ereje hosszabb idő alatt sem képes előidézni. Ehhez járul, hogy a testületeknél az idősb nevelőnők hosszas gyakorlata kész iskola az ifjabbaknak, mely őket rövidebb uton s biztosabban vezetheti célra, s ez által ezek elkerülhetik a tapasztalatlanságnak experimentálásait, melyek sokszor valamint a növeldeknek hátrányára lehetnek, egy a nevelőnőt a késő bánat szemrehányásaival terhelhetik. E tekintet, legalább előttem, mindig igen nagy becsüt és sok előnyt ad az oly erkölcsi testületeknek, melyek az emberiség nagy érdekei közül ezek egyik legfontosabbját, a nőnevelést, tűzték ki élet-főadatul.

S azt hiszem, e tekintet egyik fényes bizonyossága azon, valamint emberszerető, úgy embermivelő szerencsés tapintatnak, melynél fogva a tisztelet és kegyelet országos tárgya, nmélt. Bartakovics Béla érsek ő excellentiája, főpásztori gondjait, a mint Egerbe jött, mindjárt egy leánynövelde alapítására is kiterjesztette.

Tíz év folyt le, mióta a nemeslelkű főpásztor szilárd akarata és áldozatkészsége Eger városát ezen nagy jelentőségű jótéteményben részesítette; s a kinek alkalma volt ezen intézet működését folytonos figyelemmel kísérni, bizonyosságot tehet, hogy a főnbbi elv, a testületi együttműködés, valamint saját igazolására, úgy az eddig ott nevelt növeldekek javára bőségesen meghozta a kívánt eredményt; a jó fa megtermé jó gyümölcseit, legalább az illetőkön nem mult mindent megtenni, hogy azt egyénileg is mindeniknél megteremje.

(Folytatjuk.)

Néhány szó borainkról.

(Folytatás.)

Az ekként kisebb hordókba lehozott új bor hűs helyekre — pinczébe — tétetik, s a második — utóerjedésnek nyugton átadatik; aztán a hordók szintig töltetnek, s ettől, fogva, mindig dugaszig töltve tartatnak.

A francziák a tele hordókat úgy fektetik, hogy a hordó szája ne felül, hanem kevésé oldalvást álljon, hogy ezáltal hordóik légmentesen levén elzárva, boraik meg ne virágosodjanak — hernyósodjanak — vagy a könnyebbek meg ne avasodjanak vagy ceztesedjenek; azonföül nehogy hamarabb apadván, gyakrabbi töltögetésre legyen szükség.

A fehér és siller borok, melyek közönséges hordókban majd borházban, majd pinczében, majd fészterben — színben — esnek át a zajos forráson, csak akkor töltetnek tele és dugaszoltatnak be, midőn már tökéletesen lecsilapodtak, többé nem pezsegnek, szénsav többé nem fejlődven és illanván el nagyobb mennyiségben. Ezen boroknál ajánlhatók az erjtöltéserek, melyek, mint tudjuk, úgy készülvők, hogy a kifejlődött szénsavnak szabad utat engednek a nélkül, hogy a földköri léget betödulni engednek.

A zajos erjedés alatt az erjanyag — élesztő — a must felszínére emelkedik, és a hordó felső dongáinak belső felületére tapad, ott megpenészedik, megecetesedik, megrohad, főleg gyöngé boroknál. A hordó tele töltetvén, ezen kéreg a bor által újra feloldatik, s fölvetetik, ennek kellemetlen izt és szagot ad, melyet — ámbár a bornak sajátos íze és szaga azt nagy mértékben elföldi, — a finomabb izlés megérez.

Ez erjtöltéserek, melyeknek itteni általános alkalmazása már csak ezért is kívánatos volna, még azon jelentékeny előnyt is nyújtják, hogy használatuk által a pinczébe bármikor bemehetünk a nélkül, hogy a nagy mértékben kifejlett szénsavbani megfuladástól tarthatnánk, a bort mindenkor megtekinthetjük, s a pinczét akadálytalanul használhatjuk.

Ily erjtöltésér háromféle van: bádógból, üvegéből s agyagból. Az elsők hamar rozsdásodnak, az üvegéből készültek könnyen törnek, az agyagból csináltak ellenben legolecsobbak s legtartósabbak. Valamint sok más jó és hasznos dolog utánzásra talál s meghonosult már nálunk, egy e tölcéserek is alkalmazásba hozottak, s egy fazekas itt helyben azok készítésére már be is van tanítva, ki már is jobbkat csinál, mint a melyek mintaképen külföldről hozottak.

A „P. Ll.“ban junius végén megjelent „Boraink kivitele“ című terjedelmes cikksorozatban, W. S. miután hosszas lamentatióval előadja: hogy a mi boraink a külföldieknek mennyire utána állnak, hogy a magyar borok tarthatlanok (tehát a száz éves tokaji bor is) — sürgetőleg és ismételve ösztönöz, hogy a legközebbi szüret alkalmával kísérleteket tegyünk. E tanácsokat, melyeket nekünk mint valami újakat szívünkre köt, itt már régen megpróbálták: tudniillik az erjedést ugyanazon föltételek szerint vezették, mintán itt a nélkül is kintű borházak vannak, melyekben a hőmérséklet télen nyáron 14—15° R.; némelyek a borfejlődést szándékosan késleltették, de az utóbbit minden előnyös eredmény nélkül.

Mert ámbár a huzamos erjedésnek kitett borok, még szeszszé nem változott czukor-tartalmuk miatt hosszabb ideig edesek maradtak, e miatt azonban egyszersmind kevésbé borszerit, kereskedésre kevésbé alkalmasak voltak, s csak akkor találtak vevőkre, miután a többi, szokásos, akadályozatlan s természetes módon erjesztett borok elkeltek.

Egyébiránt e tekintetben a hirhedt franciaia

és rajnai borok sem állnak ktlőnben, mint a miénk; — ott, mint itt, — és itt, mint ott, azon borok, melyek kintű fekvésű és talajú hegyeken, s még hozzá kedvező bortermő évben termettek, sajátzerű mineműségök s természeti tulajdonaik szerint nemesebbek, illatosabbak, szeszesebbek, s ezért tartósabbak is, mint ama borok, melyek kevésbé jó szőlőlőkből, s rozsz termő évből valók, — ezek ott épen úgy, mint itt, kevés zamat s szesztartalommal bírnak, s ezért a leggondosabb ápolás daczára kevésbé tartósak. A jó, szeszűs kész bornak még az ápolásbani hanyagság sem árt annyira és oly nagy mértékben, míg az alparibb borok itt is ott is, ha elhanyagoltatnak, a hőnek kitétetnek, nem tartatnak dugaszig töltve, s rozsz, tisztátalan légű helyekre tétetnek, mint közönségesen és természetesen, a természet törvényeihez hiven, — mely semmi nemzeti kedvezményt nem ismer, — annál gyorsabban keresztül mennek az erjedés egy-mást követő, különböző nemein; megecetesednek, végre megromlanak vagy is végüket érik.

Ez a külföldi borokkal épen úgy megtörténik, mint a miénkkel, főleg a távolabb külföldön az által, ha a borok kitűzött helyükre érkeve, a helyett, hogy mindjárt kellő helyre tétetnének, előbb egy darabig a vámrakhelyeken hevernek, hol nemesak hogy minden ápolást nélkülöznek, sőt a tér szükéhez képest ide s tova hengerítettnek, s ezáltal felújított erjedésbe hozatnak. Így történt ez, — beszéli bizonyos szemtanú — egy hordó finom tokaji borral (b. V.-tól valóval) a fogyasztási adóhivatalban Sz. Pétervártot, hogy végre a bor pezsgő serhez lőn hasonlón.

Ha a francziák ilyesmitől tartanak, boraikba körülbelül 2—5% borszeszt töltenek, mi azonban, főleg könnyebb boroknál veszélyes, mert ez által magasabb hőmérsékletnél hamarabb cezetté válnak. X.

VÁROSI ÜGYEK.

Magyarország kir. Helytartója, ő nagyméltóságától Heves és Külső-Szolnok, törv. egy. vármegyék főispáni helytartójához azon leirat érkezett: miszerint ő Felsője július 12-ikén kelt legmagasb határozata folytán az „egri jogtanoda“ nyilvánossági jellemmel felruházott, azon föltét alatt: hogy a magyarországi jogakademiákra nézve fennálló rendeletek ezen tanintézetre is kötelezők lesznek.

Eger városa t. polgármesteri hivatalától követező hiv. hirdetmény közzétételére kérttünk föl: 1258. 1862.

Ő császári apostoli királyi felségének folyó évi május 30-áról keletkezett legkegyelmesebb elhatározása következtében Magyarország főkanzellárja ő főméltósága, királyi helytartó ő nagyméltósága, s Heves és Külső-Szolnok t. e. vármegyék főispáni helytartója ő méltóságai által kibocsájtott intévényekhez szerintkezve mindazon áldozat-kész nemes keblű emberbarátoknak, kik a folyó év tavaszán dühöngött árvíz által károsult hazai lakosok nyomora kitelhető enyhítése s fájdalom-könyeik felszárítása végett a jótékonyaság oltárára könyöradományaitak meghozni, úgy ezen legszentebb emberi kötelesség teljesítésében buzditólag hatni szorgoskodtak, ő császári apostoli királyi Felsőjének kinyilatkoztatott legfelsőbb megelégedését — köz-tudomásukra juttatni e tanács egyik kedves feladata, s mulhatlan kötelességének ismeri. — Kelt Eger város részéről 1862-iki augusztus 5-én tartott közigazgatási tanácsülésből.

Török Sándor, m. k. polgármester.

Turcsányi Sándor m. k. első aljegyző.

LEVELEZÉSEK.

Eger, auguszt. 7. 1862.

Barátom! Ma tértem vissza a fölvidékre tett rövid kirándulásomból, melynek, hogy rövid vázlatát adandom, neked megígértem. Sajnálom, hogy soraim remélt vidám hangulata helyett sopánkodással, jeremiáddal kell azokat betöltenem. Nyomor és pusztulás mindenütt! Hazánkban a romlás vad szellemserege ittötte föl rémséges táborát! A föld népe inséggel küzd, a roppant szárazság nem csak torkán és földjén uralgott, de még jövője reményét is elszarasztá, erszényét végkép kiapasztá. Valamerre csak tekinték, nem láttam egyebet lesült, csövetlen

tengeri-kómarha kin többihez! az embert, kában se kolczra. A mellette va fájdalomm. A városba ton viseli Hjj! uram Megszoktuk... Midőn tem, ismét tűz és megüt bizt. társasá tek szét ors megbuktass el sem oltott hir terjedt e Az esti alkalmam g Méra lángo vadt el. Ez dom, a mult pusztító tűz egy Mariu éhséggel s é Forduljunk e

Kassa gán és nyilv benne. A ha egyházat m tatarozzák. A nagy Hun harlequin roc tetőzet már benne tán m gyarország s s nemziség é tükkel, hogy képezem, ho Károly és Er mintájára gra karzata alá erkélyét disz gyenleni, látják s ki nyörködniök l i k. Tudod, n sodottság nem épületünk! mi mondom. Nézfestve, meg a Merre csak egész. Valós Meglásd!... kal; az iverk rococóbb czirá dern goth épít De még egy mint a jobb fé jába léptem, köszbroeszkák mészetes kösz szegélyzete, h vannak arany nyozva! Láttá szakállú s bajsz sára. Ez is a m — nem hiszem az utókor bánta izléstelen, hátá

Az orgona Müller, krakó homlokzattal. M itt még sok győ mindjárt a szer geze. A balold tüvegfestészeté Az elsőn három sodikon Krisztu király alakja diszletek közt. rintba került. A szült, sokkal eg csak 2—300 fő az old-ablakok festett üvegekk Kassán—kiserle kerültek. Szépe

tengeri-kórónál, elperzselt satnya fenyérnél. A marha kinjában földet eszik. De még ez kevés a többihez! A pokol ördögei jöttek e földre, üldözni az embert, hogy az éhséggel küzdőnek még hajlokában se legyen nyugta!... Délben értem Miskolcra. Akkor égett a roppant porcellán-gyár s mellette vagy 5—6 ház. A nép már csak eltompult fájdalommal hallgatá a harangok rémes kongását. A városban tűz van, s a lakosság mégis oly nyugton viseli magát, mondám egy mellettem levőnek. Hjjaj! uram; mindennap így van ez egy pár hét óta. Megszoktuk már; ma-holnap nem lesz mit védnünk!... Midőn néhány nap múlva M-ra újra visszatértem, ismét csak azt hallám, hogy mindennap tűz, tűz és megint — tűz!... Azt gyanítják, hogy a magy. bizt. társaság ellenei gyújtogató bérenczeket küldtek szét országszerte, hogy e derék társulatunkat megbuktassák! Mily gonosz alávalóság!... Még el sem oltották a tüzet M...on, midőn egyszerre azon hir terjedt el, hogy Tokaj lángokban van!...

Az esti vonattal Kassára indultam. Ismét volt alkalmam gyászos tüzi játékokat szemlélni. Jobbra Méra lángolt, balra Garadna helység fele hamvadt el. Ez még kevés uram, mond egyik szomszédom, a mult héten valami hat faluban volt óriási, pusztító tűz csak itt a környéken. A nép mint egyegy Marius kesereg hajléka romjain, küzd az éhséggel s ételme utolsó fillereit — adóba fizeti!... Forduljunk el a szivrázó képtől!

Kassa gyönyörűn épül. Ujabban pompás magán és nyilvános házak emelkedtek, s emelkednek benne. A haza remekét, a nagyszerű góth székes-egyházat most kontározzák; akarám mondani: — tatarozzák. Nagyon szép lesz. (!?) Képzeld, mintha a nagy Hunyad ősi szobrát látnád, vadonat új — harlequin rococoba öltöztetve! Ugy-e dicső?... A tetőzet már meg van; csupa tarkabarkaság; van benne tán mindenféle színvegyület. Rajta van Magyarország s egy pár grófi család czimere, s a haza s nemziség épülésére alájok van írva szép góth betűkkel, hogy: Ungarn; Graf N. N. stb. stb. Elképelem, hogy Nagy Lajosunk, Mátyásunk, Róbert Károly és Erzsébet szobrai, melyek most, a régiék mintájára granitból kifaragva, egyelőre az egyház karzata alá helyeztetek, de nem sokára a tetőzet erkélyét díszítendik — mint fogják magokat s egyenleni, midőn e derék góth föliratokat meglátják s kitarkázott remekükben kell gyönyörködniük!... Az egyház külsejét most meszeli k. Tudod, nagyon fekete volt már, s a fölvilágosodottság nem türi a sötétséget!... Szegény ősi épületünk! mi lesz belőled!!! Mi?... mindjárt megmondom. Nézzük belsejét. A szentély már ki van festve, meg a boltozat egy része, meg az oszlopívek. Merre csak tekintesz, mindenütt tarkabarka az egész. Valóságos muzka templom lesz belőle! Meglásd!... A boltozat kék, tele arany csillagokkal; az ívek mind külön szintek tele a legtarkább, rococóbb czirádákkal, tudj isten mikkell! Ez a modern góth építészeti! Jaj be szép! szinte fáztam tőle. De még egy sajtószerszámot mondok el neked. A mint a jobb felőli oldalbejárat kápolnaszerű boltjába léptem, legelőször is a közbe helyezett apró köszöbrocskák tűntek szemembe, melyeknek természetes köszíne megvan ugyan tartva, de ruháik szegélyzete, hajaik, szakálluk és bajuszaik megvannak aranyozva; érted barátom! meg aranyozva! Láttál-e már aranyhajú tündéretet, arany szakállú s bajszú férfiakat? ha nem: ugy eredj Kassára. Ez is a modern góth építészethez tartozik, mert — nem hiszem, hogy a régiék, kiknek építményei az utókor bámulatát mindenhol magokra vonták, ily izléstelen, hatásrontó ferdeségeket követtek volna el.

Az orgona harmincz egynéhány változatos lesz. Müller, krakói orgona-művész készíti, szinte góth homlokzattal. Még keveset látni belőle. De van ám itt még sok gyönyörű s bámulatra méltó is. Ott van mindjárt a szentély öt remek góth ablaka beüvegezve. A baloldali három Geiling Károly bécsi üvegfestészetéből került ki, s valóban meglepő szép! Az első három apostol (Péter, Pál, András) a másodikon Krisztus kereszteltetése, a harmadikon a 3 király alakja látható, gyönyörű s kedves hatású díszletek közt. Egy-egy ablak ezek közül 1600 forintba került. A jobb oldali kettő Linichben készült, sokkal egyszerűbb, de az áruk is az, mert csak 2—300 forintot fizettek értök. A karzati és az oldal-ablakok egy része szinte el van már látva festett üvegekkel melyek részint Linichben, részint Kassán — kísérletül — készültek, s meglehetősen sikerültek. Szépek még, s nagyon megérdemlik a di-

cséretet a freskók, melyek már, részint kívül részint belől, készen vannak; különösen bent a középhajóban balra, urunk színe változása, s kívül az említett kapuzatban (hol az aranszakállasok vannak) Constantin megtérése. — Ennyit lehet látni eddig el száz ezer forintért, mert az eddigi munkálatok már ennyibe kerültek! Meglássuk mi lesz belőle; de én félek, hogy muzska jóslatom nagyon is teljesülni fog!...

Voltam Jászón és vidékén is. Minden a régi; csak az emberek változtak meg s lettek újak! Haza jöttem azon vizsgálatással, hogy mindenütt jó, de mégis legjobbatthon!

Még egy különös esetet említek föl neked. A tiszai vaspálya-társaság — csak képzeld! — az utasokkal ágiót fizettet! és pedig tetszése szerint. Quo jure? szeretném tudni! hisz e vasút nem jár külföldre; hivatalnokait pedig csak olyan bankóval fizeti, a minőt a közönségtől kap. Bizony furcsa egy kissé. Servus! *Pipogya Marczii.*

Pest, aug. 7-én 1862.

Szerkesztő barátom! Az akademia palotája épül, még pedig merész gyorsasággal; kezd látszani, mint igyekszik a föld alól kibujni a Berlinben tervezett alap. Eddig még minden rendén volna, csak egy kis különbség merült föl az előleg kiszámított költségekre nézve, a mennyiben az eddigi számításokból kisült, hogy az építés teljes befejezésére az eddig meglevő összeghez 300,000, mond háromszázezer forintoska kellene... Csekélység!.. bagatell!.. Reméljük azonban, hogy a mélyen tisztelt tervbíró választmány pótolni fogja, a közönség által úgy sem pártolt terv kivételére szükséges differenciát...

Hallatlan kegyelmi kilátás!... Bolond Miska volt szerkesztője Tóth Kálmán, a katonai törvényszék által mint halljuk három havi börtönre ítéltetett, azon biztatással, hogy tekintettel gyöngült egészségi állapotára, a büntetés megkezdését két — három hétre elhalaszthatja...

Londonban Bolond Miska képei oly tetszést vívtak ki a napi sajtó előtt, hogy azok genialis teremője, határozott tehetségű fiatal festőnk Jankó János egyenes megkeresést kapott a londoni képes újság szerkesztőségétől hazai nevezettségünk rajzolására. Jankó, a mennyiben ideje engedi, igyekezni fog a megkeresésnek eleget tenni, mire nézve bátran megjegyzzük, hogy az Illustred jobb helyen nem is kopogtathatót... *Don Frikandó.*

HAZAI TUDÓSÍTÁSOK.

A lapok legújabb tudósítása szerint ő Felsége gr. Forgács kancellárhoz egy kéziratos intézést, melyben a kancelláriának meghagyatik, hogy a magyarországi helytartó meghallgatása után oly törvényjavaslatot dolgozzék ki, s terjesztesse föl, mely által Magyarország nem magyar ajkú lakosainak nyelvük és nemzeti kifejlődésükre irányzott jogai szabatosan és határozottan megállapíttassanak. E törvényjavaslat — a m. kéziratos szerint — a legközelebbi országgyűléshez intézendő kir. előterjesztvények sorába fog felvétetni.

Egyik szerb újság tudósítása szerint a szerb vajdaság kérdése az államtanácsban el volna döntve. E szerint a vajdák választására vonatkozó pontok kivételével, a karloviczi értekezlet kívánalmái megadattak; nevezetesen: elkülönített terület, teljes autonomia, népgazdasági tanács, saját törvényszékek, s a szerb nyelv behozatala. Egyéb semmi?

A „Korunk“ értesülése szerint a magyarhoni részek tetteles visszakapcsolása hazánkhoz minden viszonyaira nézve elrendeltetett.

Ugyan a „K.“ írja az erdélyi magyar választásokat illetőleg: miszerint e körülménynek két egyszerű oka van: az első, mivel a nagy birtokosok testvérházankban csekély kivétellel mindnyájan magyarok, s a második, mivel ez országrész szász és román ajkú lakosai belátván, hogy a magyaroknál van a jó akarat mellett az értelmiség, képviselőségükre nagyrészt magyarokat választottak. Igen szép tanúbizonysága ezen körülmény azon idegen ajkú hazánkfiak józan gondolkodásának, s jó válasz azon előszeretettel terjesztett hírekre, mintha az Erdélyben lakó nemzetiségek kölcsönös gyűlölettel viseltetnének egymás ellenében.

HIRKÜRT.

— Örömmel tudatjuk tisztel olvasóinkkal, miszerint ő Felsége folyó évi jul. 21-kéről kelt legfelsőbb határozata által főt. **Szöghy István** alesperes és kápolnai plebános ur egri érseki káptalani kanonokká kinevezetett.

— Fölvívás! A magyar irók-segély-egylete megalapítása hazánkban élénk részvétet ébresztett.

Ezen meleg résztvétől indítva a magyar irók-segély-egyletének igazgató és ellenörködő bizottmánya f. é. január 9-én tartott választmányi ülésében elhatározta: e nemes czélra egy jótékony sorsjátékért folyamodni. Mely folyamodványra Magyarország kir. Helytartójától a sorsjáték engedélyeztetvén, a bizottmányi tilés a sorsjáték rendezésével alulírottakat, a kezeléssel pedig az egylet ideigl. pénztárnokát Szatmáry Lajost bizta meg. Midőn ennél fogva a sorsjáték tervét alább közölni szerencsénk van, a bizottmány nevében és megbízásából hazafiai készséggel kérjük fel mindazokat, kik e nemes czélú törekvés iránt résztvételi viseltetnek, hogy e sorsjátékban résztvenni sziveskedjenek. A sorsjegyek vételével alkalom nyújtatik mindenkinek a mellett, hogy e hazafiai czélt elősegíti, egyszeres-mind értékes és becses nyereményre is szert tehetni. A sorsjáték terve: Egy sorsjegy ára: **50 kr. o. é. A húzás folyó évi november hó 29-dik napján** okvetlenül végrehajtatik a rendezéssel megbízottak jelenlétében, hatósági ellenörködés mellett. A főnyereményt 12,000 frt értékű ezüst- és thea-készlet képezi; a többi nyeremények száma és mennyisége a húzást megelőzőleg — egy hónappal fognak közzétetni. A nyeremények, melyek a húzástól számított **három hó** alatt el nem vitetnek: az egylet javára értékesítettnek. **Sorsjegyek kaphatók** és vidékre, az illető összeg beküldése mellett megrendelhetők, szerkesztőségünknel.

* F. hó 5—6-kán tartattak az angol kisasszonyok egri intézetében a vizsgák következő tantárgyakból: hittan, magyar-olvasás és nyelvtan, németolvasás és nyelvtan, számtan, francia olvasás és nyelvtan, földrajz, történelem, természetrajz; zongorajáték és ének. Magyar, német, francia, szép — helyesírás. Rajzolatok és nőimunkák. A számos nő — s férfi vendégek közül csak az egri érsek s ör. főispán ő exceljtát, usgos Toldy Ferencz, egyetemi tanárt s kir. tanácsost és Somoskői Antal septemvir ő mtságát említtük meg. A feleletek, miket a növendékek a feltett kérdésekre adtak, gyorsak, tiszták és jelesek voltak. Mind ez előttiünk sem új, sem meglepő nem volt; megszoktuk már ezt az előbbi évekből. De nem is lehet az másképp ezen intézetben, hol oly művelt, szakértő gondos s lelkiismeretes kezek vezetik a tanítás és nevelés szent ügyét. A jelenvolt szülők láthatták, hogy a mit gyermekeikre e nehéz időben költöttek, szellemi tökévé válik, mely nekik örömet s gyermekeiknek műveltséget s a jövőre is biztos irányt fog kamatozni. Adja az ég, hogy városunknak ezen intézete minél nagyobb körre terjeszse áldását s irányadó hatását. A remény, melyet a jövő nemzedékbe vetünk, nagy részt a jól nevelt anyákon nyugszik!

— Julius 31-én és augusztus 1-én tartattak meg az egri angol kisasszonyok intézetének alsó 4 osztályában a szokott vizsgálatok, az Érsekfőispán ő exja és nagy számu közönség jelenlétében. Örömmel volt hallani a szép feleleteket, szemlélni a szabatos írást és a női munkákat, mikre, ugy látszik, ez év folytán kiválóbb figyelem és gond fordított. Itt ott a tantárgyak változásait kedves dal és ének fűszerezte, mi annál kellemesebben lepett meg, mint-hogy ezt, a város énektanárt többé nem fizetvén — nem vártuk. Tudomásunkra mintegy 220 volt ez évben az intézetbe járó leánykák száma, kik között a legkitünőbbek: és pedig a 4 osztályban Véges Ilka, a 3-ban Tamassy Emma, a 2-ban Ádám Emma, az 1-ben Eisenman Ilka, egy-egy arany jutalmaztatnak, de ezenfelül mintegy 40 részesült még könyvjutalomban.

— A f. hó 5-én tartott növendékpapi pályázaton az egri papnöveldebe 31 pályázó közül 16 — ezek közt 10 az egri tanintézeti ifjakból — vétett be növendékül.

— E hó 4-én délutáni 5 és 6 óra közt városunkban és vidékén iszonyu vihar dühöngött. A jéggel vegyes zápor majd egy óráig tartott és szülöink délnyugoti részén (különösen Szalók felé) nagy pusztítást tön. A szalóki kápolnába a villám beütött, és annak hátsó részét tetemesen megsérté. A jég a városban is nagy kárt tett s csak a lyceumon 112 ablakot vert be.

— Fegyvernekről írják nekünk: hogy közkedvességű volt alk. alispánunk gr. Szapáry Gyula ur ez évben taskonyi uradalman egy rendszeres népiskolát alapított, s a tanítót szép fizetéssel látta el. A mult hó végén tartott vizsgálat alkalmával, melyen mindvégig jelen volt, a növendékeket jutalomoztással buzdítá szorgalomra. A vizsgán jelen

en, mint a mi eink; azon borok, me- eken, s még hozzá ek, sajtószertü mi- aik szerint neme- nek, s ezért tartó- lyek kevésbbé jó- alók, — ezek ott szesztartalommal polás daczára ke- és z bornak még rt annyira és oly borok itt is ott is, étetek, nem tar- ztátalan légű he- en és természet- en, — mely semmi n ismer, — an- k az erjedés egy- megegztesednek, et érik. gy megtörténik, o külföldön az ál- rkezve, a helyett, nének, előbb egy nek, hol nemesak ót a tér szükéhez ezáltal felújított — beszéli bizo- om tokaji borral i adóhivatalban r pezsgő serhez tanak, boraikba nek, mi azonban, es, mert ez által rább eezetté X. rtója, ő nagy- Szolnok, törv. helytartójához int ő Felsége sb határozata nyilvános- tt, azon föltét jogakademi- k ezen tanin- hivatalától kö- e kérettünk föl: gének folyó évi nesebb elhatá- főkanzellárja agyméltósága, egyék főispáni esajtott intéz- dozat-kész ne- folyó év tava- hazai lakosok alom-könyeik arára könyör- szentebb em- ag hatni szor- ti Felségének ését — köz- kedves fel- neri. — Kelt s 5-én tartott garmester. első aljegyző. sz. 7. 1862. vidékre tett rövid vázla- lalom, hogy opánkodás- Nyomor és ás szel- A föld népe m csak tor- reményét is Valamerre t, esővetlen

